

РАЗВИТИЕ НА ДРАМАТИЧНАТА БОРБА В ТРАГЕДИЯТА „ХАМЛЕТ”

ПРИМЕРЕН ПЛАН ВЪВ ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

1. Какъв е и откъде е взет сюжетът на трагедията „Хамлет”?

а) в основата на трагедията „Хамлет”, написана за и посветена на актьора Бърдидж, стои узнаването за убийството, което поражда философските размисли и оценка на главното действащо лице за човека и живота;

б) като главни източници могат да се посочат Саксо Граматик от XII век, „Трагични истории” на френския писател Пиер дьо Белфоре, хрониките на Холинщед, историята на граф Есекс в Шотландия, връзката на Дарнлей Бослей и Мария Стюарт в Англия.

2. Защо „Хамлет” жанрово се определя като трагедия?

а) главният герой има трагическа съдба, понеже не успява да разреши докрай дилемата за наказанието (отмъщението);

б) основните сцени са страшни, потресаващи, драматични, завършващи със смърт.

3. По какъв път се развива сюжетното действие?

а) то преминава през много перипетии;

б) подчинено е на една голяма ретардация;

в) в основата му стои колебанието на главното действащо лице, продиктувано от съмнението му на хуманист в правилността на избрания път за доказване на истината.

4. С какво се характеризира композицията на трагедията?

а) като експозиция може да се определи монологът на Хорацио (I д., сц. 1);

б) завръзка представлява решението на Хамлет да отмъсти след известието на Духа (в края на I д.), когато щастието се асоциира със загубване представата за време;

в) кулминационен е моментът в III д., когато Хамлет произнася монолога си „Да бъдеш или не... ”;

г) развързката идва в V действие с изпълнение на замисленото отмъщение, но то вече не се приема като победа над злото;

д) епилогът накрая завършва темата за Фортинбрас и се очертава като нейна своеобразна рамка.

5. Как в трагедията „Хамлет” са отразени противоречията на епохата?

а) чрез драматизма на конфликтите;

б) чрез привидното и действителното разположение на персонажите;

в) чрез текста и подтекста на казаните и премълчаните думи.

6. Около какъв конфликт се центрира цялото действие в трагедията на Шекспир?

- а) между „изглежда” и „е”;
- б) той е повече вътрешен - в съзнанието и душата на героя;
- в) свързан е със сблъсъка на героя с външния свят (изцяло на обществена плоскост).

7. Кое в най-голяма степен поражда конфликта между Хамлет и дворцовия кръг на Клавдий?

- а) фалшивите взаимоотношения, изградени върху лицемерието и подлостта;
- б) противоречието между ренесансовите идеи на свободолюбивия човек и пороците на обществото в Елсинор.

8. Защо, въпреки колебанието си, Хамлет не се примирява с този свят?

- а) той е неудовлетворена, търсеца, неспокойна ренесансова личност и не може да приеме властта на Клавдий, която се опира на коварство и дързост;
- б) чужди на природата му са аморалността и притворството;
- в) твърде много са жертвите на Клавдий, за да приеме отмъщението чрез смърт като единствено възможно (бившият крал - негов баща, Гертруда, Розенкранц и Гилденщерн, Лаерт; косвено - Полоний и Офелия).

9. Защо главният герой на Шекспир не е особено млад (около 30-годишен)?

- а) за да се покаже, че неговото разочарование от живота е истинско;
- б) той има вече известен житейски опит и не се поддава на афекти при предприемане на конкретни действия.

10. Кое особено силно извисява Хамлет над Клавдий?

- а) неговата непримиримост със самия себе си (IV действие);
- б) показва, че величието на човека се определя не от социалното му положение, а от значимостта на поставената цел;
- в) хуманистичната му вяра във възможността за възраждане на моралните ценности (III д.);
- г) независимо от факта, че и двамата герои са обречени и пред тях няма бъдеще - все пак Хамлет нито за момент не изглежда подъл или жалък (III Д-, сц. 2 и 3).

11. С какво въздейства „сцената с портретите”?

- а) в III д., сц. 4 най-цялостно е защитен ренесансовият възглед на Хамлет за човека;
- б) тук е показан най-пълният, най-верният и най-отблъскващият портрет на кралицата (не като владетелка, съпруга и майка, а като продажна любовница и подла жена);
- в) съвсем за кратко е събудена съвестта на кралицата майка (макар че след това не настъпват никакви видими промени в поведението ѝ);
- г) става ясна нейната трагична вина от гледната точка на нравственото ѝ

падение, посочено като собствен избор (с отхвърляне на истинските нравствени ценности);

д) вижда се готовността на Хамлет да действа, след като разбира, че майка му ще го „предаде”.

12. Кои съвести в III действие са разбунтувани?

а) „в миг проблесналите” (Любомир Тенев) - на Клавдий (2 и 3 сцена), на Полоний (сц. 2), на Гертруда (сц. 4);

б) на „мъртвите” (пак според Л. Тенев) - на Офелия (сц. 2), на Розенкранц и Гилденщерн (сц. 2).

13. Кое в поведението на Клавдий отблъсква най-много?

а) фактът, че той убива не просто краля, а собствения си брат, като много бързо се оженва за кралицата и узурпира трона;

б) той е човек без никакви морални задръжки (решава съвсем делово и без колебание да убие и престолонаследника - своя племенник и син на съпругата си - заради трона);

в) новият крал е „като сатир пред Аполона”, „злодей проклет, злодей усмихнат”, „братоубиец”, „скверно блато”, „злодей, убиец и раб”, „пародия на крал, плячкосник на власт и кралство, който е задигнал короната в потаен час...”, „крал в дрипи и парцали”, „кръвосмесител и убиец”, „злодей развратен, кървав! Безчувствен, подъл, властен, тъп злодей” (според Хамлет);

г) Клавдий въвлича и други в престъпните си деяния (Гертруда, Полоний, Офелия, Лаерт, Розенкранц и Гилденщерн), понеже е гузен и уязвим и не е способен да се спре по пътя към новите престъпления.

14. Какви чувства изпитвате към Клавдий в момента на неговата молитва?

а) съчувствие (III д., сц. 3) - защото той страда, но знае, че не може да изкупи престъплението си;

б) отвращение - защото въпреки раздвоението на гузната си съвест, изпитва желание да продължи и задълбочи престъплението си;

в) противоречиви чувства, понеже у него - макар и за кратко - заговаря човешкото, но няма на кого да се довери и не разчита на никого да му подаде ръка в трудния момент;

г) всеки истински хуманист в такъв час на избор трябва да се опита да разбере човека, преди да го осъди.

15. Защо се говори за „сила и безсилие на злодейството” (Л. Тенев) в IV действие?

а) страхът никога не може да бъде силен (на Полоний, Гертруда, Клавдий, Розенкранц и Гилденщерн);

б) всеки злодей - дори и да е страдащ (като Клавдий) увлича след себе си и други слаби хора, които прави съучастници в злото.

16. Защо умирацията Хамлет завещава кралството на норвежеца Фортинбрас?

а) той олицетворява разума и достойнството;

- б) Фортинбрас е истински воин;
- в) носител е на хуманистичната идея за борбата срещу злото в света.

17. Как ви звучи краят на трагедията?

- а) песимистично - всички главни действащи лица са мъртви;
- б) но има и известен оптимизъм - все пак Хамлет умира с вярата, че един ден доброто ще победи.

18. Какъв е като цяло подходът на Шекспир при разрешаването на драматургичните проблеми?

- а) хуманистичен;
- б) демократичен;
- в) общочовешки.

19. На какво се дължи дълговечието на тази Шекспирова трагедия?

- а) на избрания кръг от проблеми;
- б) на подхода към темата и човешките взаимоотношения;
- в) на драматичната борба между враждебните сили и обстоятелства (шекспиризация).

